

Силабус
навчальної дисципліни
Педагогічні технології в початковій школі
2023–2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта
Спеціальність 013 Початкова освіта
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти перший

Викладачка	Лесик Анжеліка Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/tolkachova/
Контактний тел.	+380502448396
Е-mail викладача:	as_lesyk@ukr.net
Графік консультацій	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (за попередньою домовленістю)

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	16	14	60	екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: педагогічні технології, інноваційність

Мета та предмет курсу: полягає в опануванні майбутніми учителями початкової школи концептуальними та теоретичними положеннями педагогічних технологій, ознайомлення із різними інноваційними педагогічними технологіями та їх реалізацією в освітньому процесі; сформувати у майбутніх педагогів готовність до впровадження сучасних технологій у практику нової української школи.

Компетентності та програмні результати навчання:

Загальні компетентності

КЗ-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

КЗ-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

КЗ-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

КЗ-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

СК-3. Педагогічна компетентність. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування навчально-виховного процесу в початковій ланці освіти. Складниками педагогічної компетентності є дидактична, виховна, організаційна.

СК-3.1. Дидактична. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших учнів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

СК-3.2. Виховна. Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

СК-3.3. Організаційна. Здатність до організації навчально-виховного процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

Зміст курсу:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1.1. Теоретичні основи педагогічних технологій

Концептуальні положення педагогічної технології. Історичні аспекти педагогічної технології. Педагогічна технологія: сутність і особливості, головні ознаки. Історичні аспекти педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій.

Інноваційні тенденції розвитку сучасної початкової освіти. Чинники якісної початкової освіти. Мета і головні компоненти концепції Нової української школи (компетентнісний підхід, сутнісні ознаки компетентності, педагогіка партнерства, особливості організації освітнього процесу, особистісно-орієнтована модель освіти, формування загальнолюдських цінностей, структура освітнього процесу, організація освітнього середовища в початковій школі). Початкова школа в умовах впровадження Концепції Нової української школи, Вчитель початкової школи в умовах Нової української школи

Тема 1.2. Сучасне традиційне та інтерактивне навчання: технологічні аспекти побудови, організації та визначення результативності

Традиційне навчання як класно-урочна організація навчально-виховного процесу. Вимоги до сучасного уроку. Типи уроків. Нетрадиційні (нестандартні) уроки. Нетрадиційні (нестандартні) уроки в початковій школі. Інтегроване навчання в початковій школі. Інтерактивні вправи в початковій школі. Технологія цілепокладання.

Інтерактивне навчання та його особливості. Інтерактивні технології в початковій школі: сутність, види. Структура і методика інтерактивного уроку в початковій школі. Роль активних та інтерактивних форм і методів навчання в розвитку творчих здібностей молодших школярів. Використання інтерактивних методів на уроках в початковій школі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 2.3–24. Особисто-орієнтовані системні педагогічні технології

Життєвий шлях М. Монтесорі і розвиток її педагогічної системи. Концептуальні засади педагогічної технології “Будинок вільної дитини”. Особливості змісту педагогічної технології “Будинок вільної дитини”. Самовиховання і самонавчання в початковій школі (за М. Монтесорі). М. Монтесорі про соціалізацію особистості дитини в процесі виховання.

Біографія П. Петерсена та концептуальні засади педагогічної технології “Йена-план-школа”. Особливості змісту педагогічної технології “Йена-план-школа”. Використання технологій М. Монтесорі та П. Петерсена у сучасній початковій школі.

Життєвий шлях та особливості педагогічного доробку Ж.-О. Декролі. Концептуальні засади педагогічної технології “Школа для життя, через життя” Ж.-О. Декролі. Особливості змісту педагогічної технології «Школа для життя, через життя». Аналіз ідеї центрів інтересів Ж. О. Декролі.

Життєвий шлях та особливості педагогічного доробку С. Френе. Концептуальні засади та особливості змісту педагогічної технології «Школа успіху і радості». Використання технологій Ж.-О. Декролі та С. Френе у сучасній початковій школі.

Педагогічна технологія “Школа радості” В. О. Сухомлинського. Педагогічні технології В. О. Сухомлинського та С. Френе (порівняльний аналіз). Реалізація ідей В. О. Сухомлинського в Новій українській школі.

“Школа діалогу культур” В. Біблера. Переваги та недоліки в реалізації технології В. Біблера в навчально-виховному процесі початкової школи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Темати 3.5–3.6 Технології розвивального та особистісно-розвивального навчання та виховання

Історико-педагогічні засади проблеми розвитку. Технологія розвивального навчання Л. Занкова. Технологія особистісно-розвивального навчання Л. Ельконіна – В. Давидова. Особливості розвивального навчання в початковій школі. Розвивальний компонент сучасного уроку в початковій школі. Порівняльна характеристика традиційного навчання та розвивального. LEGO-технологія у початковій школі. Методика “Шість цеглинок” на уроках навчання грамоти, математики та на уроках з інтегрованого курсу “Я досліджую світ”. Нетипові освітні програми в початковій школі: “Розвивальне навчання”, “Росток”, “На крилах успіху”, “Інтелект України”, “Крок за кроком”.

Технології особистісно-орієнтованого навчання. Основні концептуальні ідеї. Технологія підтримки дитини. Педагогіка співпраці. Гуманно-особистісна технологія Ш.О. Амонашвілі. Особливості особистісно-орієнтованого виховання в початковій школі. Технологія портфоліо учня початкової школи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Тема 4.7 Колективні способи навчання та групові технології

З історії питання. Колективне взаємонавчання (С. Рівіна). Технологія групової діяльності в початковій школі. Інтерактивні технології в початковій школі. Уроки в початковій школі з колективним способом навчання та груповою технологією. Технологія дистанційного навчання.

Тема 4.8 Модульні технології навчання

Сутність та особливості проектної технології в початковій школі. Технологія критичного мислення. Урок у технології критичного мислення в початковій школі.

Технологія розвитку творчої особистості Г. С. Альтшуллера.

Педагогічна технологія “Створення ситуації успіху” (А. С. Белкін). Поняття “успіх”, “ситуація успіху”, з психологічної та педагогічної точки зору.

Я-концепція молодшого школяра. Вплив ситуації успіху на формування “Я-концепції” молодшого школяра. Прийоми створення ситуації успіху у молодших школярів. Створення ситуації успіху з урахуванням особливостей темпераменту молодших школярів. Правила управління успіхом на уроці в початковій школі.

Методи навчання: Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематична/проблемна), практичні, пояснення, опитування, ілюстрування, проблемна бесіда, тестування, метод ситуацій, дискусія, відео-приклад, розв’язання психологічних задач, “мозковий штурм”, метод кейсів, робота в малих групах та ін.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання практичних завдань та самостійної роботи є обов’язковим. Роботи, які здаються із порушенням

термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) відбуваються на консультаціях згідно графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти дотримується правил академічної доброчесності згідно Положення про академічну доброчесність у БДПУ. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекції і практичні заняття курсу. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу потребує використання мультимедійного проектору, екрану, офісних програм призначені для основної маси користувачів.

Схема оцінювання

Змістовий модуль	Тема	Поточне оцінювання								Екзамен	Сума
		Теоретичне питання	Практичне завдання	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Оцінка теми	Оцінка змістового	Середній бал		
ЗМ 1	Т 1.1	5	2	3	5	10	25	50	50	50	100
	Т 1.2	5	2	3	5	10	26				
ЗМ 2	Т 2.3	5	2	3	5	10	25	50			
	Т 2.4	5	2	3	5	10	25				
ЗМ 3	Т 3.5	5	2	3	5	10	25	50			
	Т 3.6	5	2	3	5	10	25				
ЗМ 4	Т 4.7	5	2	3	5	35	25	50			
	Т 4.8	-	-	-	-	-	-				

Список рекомендованих джерел

Основні

1.Алимова І. А. Інноваційні технології в початковій школі : вимоги Нової української школи. Сучасні проблеми навчання і виховання : збірник наукових праць / упоряд. І. О. Бартенєва. Одеса, 2022. С. 4–15.

2.Альохін М. М. Тьюторський супровід соціального розвитку учнів початкової ланки приватної школи як інноваційна соціально-педагогічна технологія. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Одеса. Вип. 2 (131). 2020. С. 87–94.

3.Барановська О. В. Змішане навчання у початковій школі : нові форми взаємодії : методичні рекомендації. Київ : Фенікс, 2021. 64 с.

4.Бондар В. І. Закони та закономірності освіти і навчання. Енциклопедія освіти / НАПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 351–352.

5.Васьківська Г. О. Навчання. Енциклопедія освіти / НАПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 616–617.

6.Васьківська Г. О. Принципи навчання. Енциклопедія освіти / НАПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 796–797.

7.Вдовиченко І. Н. Формування груп для використання методу взаємного навчання. *Системні технології*. № 3 (128). 2020. С. 13–20.

8.Вдовиченко Р. Деякі аспекти педагогічної системи Марії Монтесорі. *The scientific heritage*. №47. 2020. С. 8–11.

9.Гавлітіна Т. Інноваційні освітні практики : створення та впровадження в новій українській школі. *Нова педагогічна думка*. № 3 (115). 2023. С. 20–25.

10.Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упоряд. Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.

11. Іщенко І. В. Інтерактивне навчання – шлях модернізації освіти. Розвиток професійної освіти регіону : інновації та перспективи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (21 квітня 2022 року). Запоріжжя : НМЦ ПТО, 2022. С. 114–118.

12. Концепція Нової української школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

13. Кузьма-Качур М. І., Горват М. В., Гонак Т. В. Становлення процесу інтегрованого навчання в початковій школі. Освіта і наука. 2023. Вип. 1 (34). С. 99–107.

14. Лавріненко Л. Гуманістичні ідеї педагогіки Марії Монтессорі. Освітні інновації : філософія, психологія, педагогіка : збірник наукових статей у 2 томах / за заг. ред. О. В. Гузенко. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. Т. 1. С. 47–51.

15. Мальований Ю. І. Форми навчання в школі. Енциклопедія освіти / НАПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 546–547.

16. Навчальний план початкової освіти для класів (груп) з українською мовою навчання. Освітня програма за педагогічною технологією “Росток” (І цикл). URL : <https://rostok.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/navchalnyj-plan-pochatkovoyi-osvity-dlya-klasiv-grup-z-ukrayinskoyu-movoyu-navchannya-1-2-klasy.pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

17. Навчальний план початкової освіти для класів (груп) з українською мовою навчання. Освітня програма за педагогічною технологією “Росток” (ІІ цикл). URL : <https://rostok.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/navchalnyj-plan-rostok-3-4-kl..pdf> (дата звернення : 15.08.2023).

18. Науково-педагогічний проєкт “Інтелект України” : нормативна база з питань реалізації науково-педагогічного проєкту “Інтелект України” в закладах загальної середньої освіти. URL :

<https://drive.google.com/file/d/10Jzkg0mfGSxtFyhpboQAmoQsf9DIhJvH/view?usp=sharing> (дата звернення : 15.08.2023).

19.Нестеренко С. А. Поняття “Педагогічні технології” у парадигмі освітньої діяльності. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки.* № 2. 2021. С. 27–35.

20.Новосельська Н. Т., Тимечко О. П. Використання LEGO-технології в освітньому просторі НУШ. *Молодий вчений.* № 10 (86), жовтень, 2020. С. 144–146.

21.Освітня програма за педагогічною технологією “Росток” І цикл (1–2 класи). URL : <https://rostok.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/osvitnya-programa-pochatkovoyi-shkoly-rostok-1-2-klasy.pdf> (дата звернення : 15.08.2023)

22.Освітня програма за педагогічною технологією “Росток” II цикл (3–4 класи). URL : <https://rostok.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/osvitnya-programa-pochatkovoyi-shkoly-rostok-3-4-kl..pdf> (дата звернення : 15.08.2023)

23.Островська М. Я. Концептуальні підходи до застосування інноваційних освітніх технологій у початковій школі. *Неперервна освіта : актуальні дискурси : збірник матеріалів XV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (До 75-ї річниці Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти).* Ужгород : РІК-У, ЗІППО, 2021. С. 130–133.

24.Педагогічні технології у початковій школі : навчальний посібник для студ. та учителів початкової школи / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини; уклад. : О. А. Комар, Л. М. Роєнко. Умань : Візаві, 2021. 287 с.

25.Про освіту : Закон України від 02.07.2023 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення : 15.08.2023).

26.Про повну загальну середню освіту : Закон України від 05.06.2023 № 463-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/463-20#Text> (дата звернення : 15.08.2023).

27.Про позашкільну освіту : Закон України від 22.05.2021 № 1841-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text> (дата звернення : 15.08.2023).

28.Рахманіна А. С. Особливості LEGO-технологій, як засобу розвитку учнів початкової школи. Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. Вип. 200. 2022. С.207–212.

29.Розлуцька Г. М., Іваничко І. І. Впровадження ідей В. Сухомлинського у практику Нової української школи. Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю. Розмірковуємо про художньо-емоційний світ дитинства : тези XI Міжнародних і XXVIII Всеукраїнських педагогічних читань. Ужгород : РІК-У, ЗІППО, 2021. С. 171–173.

30.Тимченко Р., Іващенко А. Теоретичний аналіз поняття “Педагогічні технології” в контексті освітньої діяльності. *Соціум. Документ. Комунікація*. №13. 2021. С. 345–358.

31.Ткачук Л. “Школа радості та успіху” у педагогічній спадщині В. Сухомлинського та С. Френе. *Вісник науково-дослідної лабораторії “В. О. Сухомлинський і школа XXI століття”* / за ред. В. М. Кушнір. Умань : Візаві, 2019. Вип. 12. С. 112–120.

32.Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі : навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2020. 290 с.

Додаткові

1.Білик Т. С. Інтеграція інноваційних елементів та інтерактивних технологій на уроках математики в початковій школі. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ “Друк плюс”, 2021. Вип. 61. С. 100–108.

2.Петьовка А. В., Тягур В. М. Використання сучасних педагогічних технологій на уроках трудового навчання в початковій школі. Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (13–14 травня 2021 р.) / Гол. ред. Т. Д. Щербан. Мукачево : МДУ, 2021.С. 185–187.

3.Рибак О. Ранкова зустріч як педагогічна технологія розвитку комунікативної компетентності учня. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Гельветика, 2020. Вип. 29. Том 3.С. 239–244.